

Střední škola knižní kultury, o. p. s.
Perunova 6, 130 00 Praha 3

Minimální preventivní program SŠKK pro školní rok 2015/2016

Předkladatel programu: Mgr. Veronika Trégnerová

Zodpovědná osoba: ředitelka školy PhDr. Alice Krýžová, Ph.D.

Obsah

1.	Úvod.....	3
2.	Cíle programu	3
2.1.	Dlouhodobé cíle (s výhledem na 5 – 7 let)	3
2.2.	Střednědobé cíle (cca 3 roky).....	4
2.3.	Krátkodobé cíle (1 rok)	4
2.4.	Garant programu a jeho spolupracovníci	4
2.5.	Podklady v legislativě	5
3.	Vlastní program	8
3.1.	Vymezení pojmu prevence rizikového chování.....	8
3.2.	Analýza současného stavu.....	8
3.3.	Současný stav nejen na naší škole.....	9
3.4.	Tradice SŠKK a její prostředí	9
3.5.	Vzdělávání.....	9
3.6.	Formy a metody práce.....	10
3.6.1.	Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů	10
3.6.2.	Nadstavbové aktivity	111
3.6.3.	Volnočasové aktivity	122
3.6.4.	Jednorázové každoroční akce	122
3.6.5.	Konzultační hodiny.....	133
3.6.6.	Role třídního učitele ve vztahu k primární prevenci	133
3.6.7.	Informování rodičů	133
3.6.8.	Spolupráce se specializovanými institucemi a odborníky	133
3.7.	Sledování efektivity programu	133
3.8.	Rámcový časový harmonogram na školní rok 2014/2015	14
3.8.1.	Řešení dané problematiky v rámci školy.....	144
3.8.2.	Spolupráce s rodiči	177
3.8.3.	Kontakty s metodickými a poradenskými zařízeními	177
	Přílohy:.....	188
1.	Seznam literatury, DVD, VHS.....	188
2.	Důležité kontakty, adresář organizací.....	222

1. Úvod

Prevence rizikového chování se stala nedílnou součástí výchovy i výuky na střední škole a do značné míry hranice školy přesahuje. Minimální preventivní program je základním nástrojem této prevence, který je komplexním systémovým prvkem v realizaci preventivních aktivit. Jeho realizace je pro naši školu závazná.

Mezi hlavní aktivity školy v rámci Minimálního preventivního programu patří:

- odpovědnost za systematické vzdělávání školního metodika prevence a dalších pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v netradičních technikách pedagogické preventivní práce s dětmi a mládeží (interaktivní techniky, nácviky praktických psychologických a sociálně-psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky apod.) a v řešení problémových situací souvisejících s výskytem rizikového chování
- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu aj. oblastí preventivní výchovy do výuky jednotlivých předmětů, ve kterých ji lze uplatnit
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny žáků, které je zaměřeno na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času žáků
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu a v oblasti prevence problémů ve vývoji a výchově žáků
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu sociálně patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých
- diferencované uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže
- poskytování poradenských služeb školního metodika prevence žákům a jejich rodičům a zajišťování poradenských služeb specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče a učitele.

2. Cíle programu

2.1. Dlouhodobé cíle (s výhledem na 5 – 7 let)

Cílem Preventivního programu je naznačit žákům, jak zaujmít postoje a názory, jak argumentovat a diskutovat, jak přijímat a odmítat, jak se nebát říci svůj názor, jak se nebát říci NE!, jak smysluplně strávit svůj volný čas, jak pochopit a ocenit sám sebe, jak poznat ostatní, jak hledat ty správné lidi a být tím správným člověkem mezi nimi. Naše snaha tedy směřuje k výchově takové osobnosti žáka, která je na svůj věk natolik zralá, že dokáže včas odhalit problém, poukázat na něj, hledat řešení, učinit správná rozhodnutí, a která si bude vážit svého zdraví a bude umět nakládat se svým volným časem.

Proto bychom se chtěli zaměřit především na práci se třídami (jejich celkové zkvalitnění, zlepšení koheze třídních kolektivů), zlepšit spolupráci s rodiči a dle možností na snižování konzumace návykových látek (nikotin, alkohol aj.)

2.2. Střednědobé cíle (cca 3 roky)

Abychom se přiblížili těmto cílům, budeme se zaměřovat na proškolování pedagogů (kurzy pro třídní učitele, jak vést třídnické hodiny, jak jednat s žáky se speciálními potřebami, prevence a řešení šikany aj., vzdělávání školního metodika prevence). Pokusíme se zavést třídnické hodiny, kde se nebude řešit pouze absence, ale zaměříme se na stmelování kolektivu a předcházení eventuálním problémům, vyplývajícím z rozdílných osobností žáků. Zamyslíme se nad tím, jak více motivovat žáky ke zdravému životnímu stylu bez nikotinu, alkoholu a jiných návykových a psychotropních látek. Budeme se zaměřovat v rámci osobnostní výchovy žáků na nácví komunikace, spolupráce, řešení konfliktů a v neposlední řadě se pokusíme o posílení pozitivního myšlení u žáků ve vztahu k sobě samým.

2.3. Krátkodobé cíle (1 rok)

Krátkodobé cíle korespondují s rámcovým časovým harmonogramem, jedná se zejména o přímou práci vnějšího nebo interního realizátora s dětmi, o primární prevenci jako součást výuky, akce ve škole i mimo školu a volnočasové aktivity. Zvláště se zaměříme na řešení problému s kouřením v bezprostřední blízkosti školy, jež je negativně vnímáno i nájemníky okolních domů a rodiči dětí základní školy.

Zaměříme se také na posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního soc. klimatu a posílení fce třídního učitele. S tím souvisí i zvýšení informovanosti pedagogů v oblasti šikany – zkvalitnění výchovného působení a zvýšení kompetence pedagogů.

Pokusíme se dále zapojit do zájmových kroužků a školních projektů realizovaných v tomto školním roce žáky z rizikových skupin i s nadáním.

V tomto školním roce se také zaměříme na problematiku sexuálního a reprodukčního zdraví, násilí ve vztazích dospívajících a na nový problem prokrastinace.

Aktuálními stále zůstávají téma týkající se bezpečného internetu a kyberšikany.

Zvýšená pozornost bude rovněž věnována problematice záškoláctví a vysokých absencí obecně. Pedagogická rada přijala několik nových opatření, začleněných do školního řádu, která by měla přispět k efektivnějšímu předcházení nárůstu neomluvené absence

2.4. Garant programu a jeho spolupracovníci

Garantem programu je školní metodička prevence rizikového chování Mgr. Veronika Trégnerová a jejími spolupracovníky jsou ředitelka školy a výchovná poradkyně PhDr. Alice Krýžová, Ph.D. a další pedagogičtí pracovníci, především třídní učitelé.

2.5. Podklady v legislativě

2.5.1. STRATEGIE

- Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018
<http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Akcní-plan-prevence-domaciho-a-genderove-podmineneho-nasili.pdf>
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 – 2018
<http://www.msmt.cz/file/28077>
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018
<http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/dokumenty/narodni-strategie/narodni-strategie-protidrogove-politiky-na-obdobu-2010-az-2018-71880/>
- Strategie prevence kriminality na léta 2012 - 2015
<http://www.mvcr.cz/soubor/iii-strategie-pk-2012-2015-09-11-2011-vlada-doc.aspx>

2.5.2. METODICKÉ POKYNY

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (Čj.: 21291/2010-28)
- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních (Čj.: 22294/2013-1)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (Čj.: 29 159/2001-26)

2.5.3. VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a **její pozměňující novely č. 116/2011 Sb a 103/2014 Sb.**

Anotace - směrem k prevenci:

- Školská poradenská zařízení poskytují bezplatně standardní poradenské služby uvedené v přílohách 1-3 této vyhlášky (§1)
- Standardní činnost poraden - Informační a metodická činnost spočívá zejména:
 - v metodickém vedení práce výchovných poradců, školních metodiků prevence (1)
 - v metodické pomoci při tvorbě preventivních programů (8)
 - ve spolupráci se SVP při poskytování služeb pro žáky se SPCH a rizikem vzniku sociálně patologických jevů (9)
- Obsah poradenských služeb (§ 2, písm. c) kromě jiných činností se jedná o:
 - prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů (zejména šikany a jiných forem agresivního chování, zneužívání návykových látek) a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací

- Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. **Novela vyhlášky: č. 147/2011 Sb. a 103/2014 Sb.**
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérnímu systému pedagogických pracovníků.

2.5.4. ZÁKONY

- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění Novela školského zákona **č. 82/2015 Sb.**
(<http://www.msmt.cz/dokumenty/konsolidovany-text-skolskeho-zakona>)
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění. Zákon **č. 383/2005 Sb.**, kterým se zákon č. 109/2002 mění.
(http://aplikace.msmt.cz/PDF/PKsb133_05.pdf)
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění. Novela zákona o návykových látkách - zákon **č. 106/2011 Sb.**
(<http://www.drogy-info.cz/index.php/content/download/138497/586786/file/sb0040-2011-106-2011.pdf>)
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.
- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1.ledna 2007)
- Zákon č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

Další zákony

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon
- Zákon č. 306/2009 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní polici

3. Vlastní program

3.1. Vymezení pojmu prevence rizikového chování

Dle metodického doporučení MŠMT čj.21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže se primární prevence rizikového chování zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, která směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, racismus a xenofobie, homofobie
- b) záškoláctví
- c) závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- e) spectrum poruch příjmu potravy
- f) negativní působení sekt
- g) sexuální rizikové chování
- h) týrání a zneužívání dětí
- i) násilí ve vztazích

Mimo tyto jevy jsou aktuální ještě další téma:

- vztahy v třídním kolektivu
- bezpečný internet
- odhalení sexuální orientace
- jak se bránit domácímu násilí
- jak má škola komunikovat s rodiči
- jak pracovat s dětmi cizinců ve škole
- jak pracovat s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami
- jak postupovat při kontaktu s policií
- jak předcházet útokům na učitele
- sexuální zneužívání

Aktivity školy jsou cíleně směrovány k prokazatelně efektivní specifické primární prevenci a eliminaci aktivit z oblasti neefektivní primární prevence a dale k rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence.

3.2. Analýza současného stavu

Na naší škole stále probíhá, důležitým zdrojem jsou besedy se žáky prvních ročníků o jejich zkušenostech s primární prevencí na ZŠ, abychom zjistili do jaké míry jsou již informováni a o jakou oblast by měli zájem. Dále vycházíme z pozorování chování žáků během i mimo vyučování (během školních akcí), porad učitelů a připomínek k chování žáků, konzultací s rodiči, průběžného sledování, nepřítomnosti žáků ve škole. K tomu velmi přispívá menší počet žáků v rámci celé školy, víceméně rodinné prostředí, kdy je na každého tzv. „dobре vidět“. Tato pozorování jsou ještě průběžně doplňována o příležitostné

dotazníkové průzkumy k různým tématům. V pravidelných intervalech probíhá autoevaluace školy.

3.3. Současný stav nejen na naší škole

Sociálně-patologické jevy a zejména drogová problematika představují závažný společenský problém na celém světě již delší dobu. Jak tuzemské zkušenosti, tak poznatky ze zahraničí prokázaly, že nekonečný a trvalý boj je třeba nastartovat co nejdříve, nejlépe ve stádiu formování a utváření osobnosti – odtud „primární prevence“. Důležité je zejména období dospívání, kdy děti hledají svoji vlastní cestu a jsou velmi zvídavé, ovlivnitelné a zranitelné a jsou hlavními cíli obchodníků s reklamou, dealerů s drogami apod. Jejich rodiče většinou dospívali v době, kdy drogové problémy v socialismu naoko neexistovaly, málo se o nich hovořilo, tudíž rodiče podléhají různým mýtům a neinformovanosti a mohou před dětmi působit naivně a směšně.

I naše škola má zkušenosti s návykovými látkami, zejména alkoholem a nikotinem. Výjimečně jsme řešili i závažnější případy, častěji se šťastným koncem, v krajních případech žáci opustili školu.

Na základě výsledků dotazníkového šetření, provedeného v září 2014, můžeme konstatovat, že na SŠKK se šikana vyskytuje spíše v menší míře a vždy se jedná spíše o ojedinělé případy psychické šikany, nejčastěji formou ignorování, nebo posmívání se či zesměšňování několika jedinců. Případy fyzické šikany nebo šikany ve vyšším stádiu nebyly zaznamenány. Domníváme se tudíž, že klima na škole je poměrně přátelské a že pokud existuje nepřátelství, jsou to spíše záležitosti několika lidí, kteří si zkrátka nesedli.

Velmi aktuální jsou problémy pramenící z rozvoje výpočetní techniky a sociálních sítí. Jedná se zejména o problem netolismu, gamblingu, počítačové pornografie a kyberšikany. Z nového životního stylu mládeže mohou vyplývat i další problémy. Nedostatek pohybu vede k obezitě a následným poruchám příjmu potravy, nedostatek skutečných sociálních kontaktů vede k závislosti na sociálních sítích, která může vyústit až v záškoláctví.

3.4. Tradice SŠKK a její prostředí

Střední škola knižní kultury, o.p.s. (dříve Střední škola pro knihkupce a nakladatelské pracovníky, o.p.s.) existuje již 22. rokem jako o. p. s., výchovně vzdělávací činnost se realizuje v oboru Knihkupecké a nakladatelské činnosti (66-43-M/01). Cílem oboru je příprava středoškolsky vzdělaných odborníků pro oblast nabídky, propagace, distribuce a prodeje knih, jejich vydávání a s tím spojenými činnostmi – tedy práce s knihou v široké škále profesních aktivit. Klademe důraz na výuku dvou světových jazyků, výuku dějepisu jako základní časové přímky, na niž navazují další společenskovědní předměty – český jazyk, česká literatura, světová literatura a celkový uměnovědný základ.

Škola funguje v pronájmu, v ZŠ Perunova 6 má pronajaty 4 kmenové třídy, 1 učebnu, která slouží k výuce cizích jazyků, a počítačovou učebnu na výuku předmětů Písemná a elektronická komunikace a Informatika a knihovnu. Jak již bylo výše uvedeno, jedná se o školu s nižším počtem žáků a z toho vyplývajícími specifiky.

3.5. Vzdělávání

Školní metodička prevence rizikového chování se pravidelně vzdělává, např. na akcích pořádaných obvodním metodikem prevece pro Prahu 3 a 9, dále využívá nabídek VISK, NIDV, NVÚ, Audendo aj. Aktivně spolupracujeme zejména s pedagogicko-psychologickou

poradnou pro Prahu 3 a 9 při řešení problémů našich žáků a také se metodička prevence zúčastňuje pravidelných setkání s obvodním metodikem prevence Mgr. Pavlem Klímou.

Důležitým zdrojem užitečných informací je pro ŠMP časopis Prevence, vydávaný OS Život bez závislostí se zkušenou šéfredaktorkou PhDr. Helenou Vrbkovou. ŠMP informuje zprostředkováně své kolegy a sami učitelé jsou připraveni absolvovat kurzy a semináře, zaměřené zejména na základy vedení třídnických hodin, psychologické hry a techniky, nácvik řešení modelových situací a tzv. zážitkovou pedagogiku, která umožnuje velmi efektivní práci v oblasti PP.

3.6. Formy a metody práce

3.6.1. Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

Problematika primární prevence rizikového chování je začleněna do školního vzdělávacího programu, vydaného ředitelkou školy. Primární prevence je v podstatě nedílnou součástí práce učitele, kterou vždy dělal, důležité je, aby si svůj podíl na primární prevenci uvědomil a věděl o kontextu v rámci Minimálního preventivního programu. S oblastí primární prevence se žáci setkávají v mnoha předmětech. Zejména se jedná o: základy přírodních věd, společenské vědy, český jazyk, informatiku, právní nauku, tělesnou výchovu.

Učitel ve svém vyučování využije všech možných pracovních metod, například:

- výklad
- samostatná práce, domácí příprava
- projektové vyučování (žáci zpracovávají téma na nástěnku, vytvářejí časopis)
- skupinová práce (nácvik argumentace a obhajoby názorů)
- hraní rolí (konflikt a jeho možná řešení)
- využití materiálů školy z oblasti primární prevence (video, DVD, publikace, zásobník her)
- neformální beseda s učitelem

Žáci by měli před opuštěním SŠ získat následující vědomosti a osvojit si tyto dovednosti:

- získat poznatky o povaze a chemické podstatě specifických drog a jejich interakcí
- získat poznatky o fyziologické působnosti drog na lidské tělo
- pochopit mechanizmus vzniku a rozvoje závislosti na droze
- uvědomit si nebezpečí experimentování s drogami vzhledem k nepředvídatelnosti zapůsobení
- znát faktory ovlivňující individuální náchylnost k rozvoji závislosti
- znát sociální dopady závislosti
- znát trestní zákon
- rozpozнат propagaci návykových látek
- získat sebevědomí a pozitivní sebepojetí
- získat schopnost čelit tlaku vrstevníků, umět odmítat
- kriticky uvažovat a správně se rozhodovat
- být zodpovědný
- dávat v životě přednost zdravým alternativám
- pochopit krátkodobé a dlouhodobé účinky návykových látek, souvisejících s chorobami a poškozením – včetně HIV/AIDS, poruch učení, různých společenských, sociálních a ekonomických znevýhodnění, poškození matky a plodu v těhotenství
- chápat komplikace vztahů k druhým lidem, k partnerovi

3.6.2. Nadstavbové aktivity

Zkušenosti z posledních let naznačují, že primární prevenci nelze omezit na vyučovací hodiny, ale je třeba žákům nabídnout mnohem více. Nadstavbové aktivity mohou probíhat v rámci školy – škola a její pracovníci, kteří mají k žákům nejblíže, se musí výrazněji podílet na primární prevenci, získat důvěru žáků a být jim oporou. Důležitá je kontinuita činností primární prevence, která je podmínkou jejich funkčnosti.

1) Seznamovací workshop a adaptační kurz

Žáci prvního ročníku každoročně absolvují seznamovací workshop, jehož cílem je atraktivní a nenásilnou formou seznámit vzájemně žáky tak, aby došlo k prolomení počátečních bariér a žáci navázali pokud možno přátelské vztahy a co nejlépe se adaptovali v nových podmínkách střední školy.

Adaptační kurz – koná se souběžně se sportovně turistickým kurzem a navazuje na seznamovací workshop.

2) Lyžařské a sportovní kurzy

Lyžařské a sportovně-turistické kurzy se konají v závislosti na počtu přihlášených žáků, většinou proběhne alespoň jeden z nich a jsou organizovány pro všechny žáky školy, kteří mají zájem se zúčastnit. Z tohoto důvodu je umožněno se zúčastnit i žákům nelyžujícím nebo méně sportovně zdatným a je pro ně připravena náhradní alternativa ve formě pěší turistiky na horách nebo míčových her na sportovním kurzu. Naším hlavním cílem je výchova ke zdravému životnímu stylu. Vzhledem k tomu, že se zúčastňují žáci všech ročníků, dochází zde k navazování vztahů mezi žáky v rámci celé školy. Na lyžařském kurzu může být také využit volný čas ve večerních hodinách k různým přednáškám, besedám i hrám.

- 3) Škola spolupracuje s pedagogicko - psychologickou poradnou pro Prahu 3 a 9, konkrétně psycholožkou Mgr. Petrou Horynovou a obvodním metodikem prevence Mgr. Pavlem Klímou.
- 4) Dny otevřených dveří slouží především k prezentaci školy a její práce včetně primární prevence. Škola má příležitost seznámit rodiče se svou koncepcí a prezentovat svoji aktivitu.
- 5) Nástěnky zaměřené na primární prevenci jsou umístěny v každé třídě samostatně, některé důležité informace i na společné chodbě. Tyto nástěnky jsou věnovány výhradně problematice PP, jsou na nich uvedeny kontakty na Linku bezpečí a další užitečné informace a průběžně jsou na nich žákům zpřístupňovány např. materiály z časopisu Prevence, speciálně připravované k tomuto účelu, či zajímavé články z jiných zdrojů.
- 6) Schránka důvěry – ne všechno se odváží žáci někomu říci, schránka je umístěna v prostoru před vstupem do kabinetu SV, kde sídlí školní metodička prevence.
- 7) Sborovna – ve škole působí poměrně malý kolektiv učitelů, kteří se díky tomu lépe znají a v důsledku toho dobře spolupracují. ŠMP a vedení školy se snaží je získávat pro další vzdělávání v oblasti pedagogiky a primární prevence.

- 8) Studentské časopisy, vznikající v rámci hodin Českého jazyka se staly novým prvkem, reflektujícím život školy, její aktivity a hlavně dojmy a zážitky studentů z různých výletů, kurzů, exkurzí a výstav, které nejlépe zprostředkovávají zpětnou vazbu a dokumentují rodinné klima školy.
- 9) Webové a facebookové stránky školy – jsou nejdůležitějším a komplexním informačním pramenem o škole a jejím provozu. Kromě všeobecných informací obsahují aktuální zprávy, organizaci školního roku, změny v rozvrhu, fotogalerii i již zmíněné reflexe studentů.

3.6.3. Volnočasové aktivity

Klub mladého diváka – současně je také cca 37 žáků členy KMD. Toto členství s sebou přináší možnost návštěvy 6ti divadelních představení na předních pražských divadelních a muzikálových scénách za snížené vstupné. Žáci mohou zpravidla vybírat ze dvou titulů.

Zájmové kroužky – Divadelní skupinka, Kurz tvůrčího psaní

Knihovna – ve škole je k dispozici kvalitní knihovna, obsahující jak odbornou literaturu, tak beletrie. Studenti si mohou knihy půjčovat prezenčně i domů.

Počítacová učebna – učebna je ve vymezeném čase přístupná všem žákům, k dispozici jsou počítače připojené na internet a odborný učitel.

Tělocvična – škola si pronajímá na čtyři hodiny týdně tělocvičnu, v níž si studenti pod odborným vedením osvojují základy různých sportů a her.

3.6.4. Jednorázové každoroční akce

- Seznamovací workshop (září)
- Sportovně-turistický a adaptační kurz (září)
- Tematické exkurze v průběhu celého školního roku – návštěvy výstav, muzeí, pracovišť knižní kultury a obchodu, historických památek apod.
- Tvorba a výstava projektů na téma prevence sociálně patologických jevů
- Listopadová akademie
- Příběhy bezpráví
- Střídavé návštěvy knižních veletrhů v Lysé nad Labem (září), Havlíčkově Brodě (říjen), Frankfurtu n.M.(říjen) nebo Lipsku (březen), spojené s výlety.
- Dny otevřených dveří (prosinec, leden)
- Vánoční „besídka“ – kulturní akce (koncert, výstava, divadelní představení studentů, pásmo studentů nebo adventní výlet (prosinec)
- Lyžařský kurz (leden)
- Společná akce s občanskými společnostmi, např.Světluška – pomoc lidem s různými handicapem (září)
- Návštěva filmových představení v rámci festivalu Jeden svět aj.
- Návštěva programů agentury JL v Divadle U Hasičů s tematikou prevence rizikového chování
- Aktivní účast na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy na pražském Výstavišti, možnost zhlédnutí doprovodných programů (květen)

- Prezentace školy na veletrhu škol Schola Pragensis (listopad) a na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy (květen)

3.6.5. Konzultační hodiny

Konzultační hodiny mají v rozvrhu všichni pedagogičtí pracovníci školy. Jsou určeny všem žákům k doplnění zameškané látky v případě nemoci, vysvětlení či ústnímu zkoušení pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami eventuálně k opravě známeck. Školní metodik prevence je učitel s pevným úvazkem, spolupracuje s vedením školy a pedagogicko-psychologickou poradnou. Žáci se na něj mohou obracet se svými problémy. Rodiče vědí, kdo je na škole ŠMP, a mohou si schůzku dojednat dle potřeby.

3.6.6. Role třídního učitele ve vztahu k primární prevenci

Třídní učitel spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na tvorbě a realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě. Motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě), podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy. Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy. Získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

3.6.7. Informování rodičů

- Třídní schůzky
- Dopisy rodičům
- Informace na webových a facebookových stránkách školy a v aplikaci Bakaláři

3.6.8. Spolupráce se specializovanými institucemi a odborníky

- ÚMČ - Praha 3, drogový koordinátor
- Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 3 a 9, obvodní metodik prevence
- DYS-centrum, Praha 8
- Pedagogicko-psychologické poradny ostatních městských částí Prahy
- Občanské sdružení Život bez závislostí
- Magistrát hl.m. Prahy, KOPPR
- PREV-CENTRUM – Centrum primární prevence, Meziškolská 1120, Praha 6
- Občanská sdružení, zabývající se pomocí handicapovaným

3.7. Sledování efektivity programu

Při hodnocení vycházíme ze zkušeností a návaznosti jednotlivých aktivit. Zájem o některé akce stoupá, jinde je standardní nebo je nižší, což je východiskem pro osnovu aktivit na následující rok. K řadě akcí zajíšťujeme ohlas od žáků písemnou formou. Konkrétní výsledky efektivity programu viz dokument Výroční zpráva metodika prevence za rok 2014/2015.

K lepšímu mapování situace budeme používat rovněž klasické sociologické metody, dotazníky, sociometrická měření, průzkumy názorů, ankety apod., ačkoliv jsme si dobře vědomi, jak relativní, křehké a proměnlivé mohou být výsledky a jako k takovým k nim budeme přistupovat. Průběžně sledujeme také problémové děti, jejich počet a chování, úzce spolupracujeme s rodiči v otázce absencí a na vzniklé situace pohotově reagujeme a snažíme se je řešit.

Důležitým zdrojem informací je také pravidelná výroční zpráva školy.

3.8. Rámcový časový harmonogram na školní rok 2015/2016

3.8.1. Řešení dané problematiky v rámci školy

Seznámení všech nových pedagogických pracovníků školy s obsahem Minimálního preventivního programu, metodickým doporučením MŠMT k prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, s metodickým pokynem k prevenci a postihu záškoláctví a metodickým pokynem k prevenci a řešení šikany a zapracování této problematiky do tematických plánů jednotlivých předmětů.

Společenské vědy:

1. ročník – Uplatnění psychologie v životě, typologie osobnosti, struktura osobnosti, jednotlivá období v životě člověka, asertivita, zvládání stresu a záťaze, zvládání trémy, relaxační techniky, šikana (film „Mezi stěnami“), verbální a neverbální komunikace, zásady společenského chování, psychické poruchy a problem, poruchy příjmu potravy a sebepoškozování (film „Sami“), sociální skupiny, styly současné mládeže, extremismus (film „Vlna“), kriminalita, trestní odpovědnost (filmy ze série „Zpakané životy“), drogová závislost (cyklus dokumentů „Když musíš, tak musíš“, film „Piko“), alkoholismus, kouření, partnerské vztahy, sexuální výchova, HIV (film „Mezi nimi“).

2. ročník – Základní lidská práva a svobody, lidská společnost, občan a obec, občan v demokratické společnosti, svoboda a právní stát, právo a zákony, zákon a soudy, zaměstnání, rodina a společnost, rasismus, extremismus, náboženství a sekty, současné globální problémy, finanční gramotnost

3. ročník – rasismus, xenofobie, extremismus, finanční gramotnost, sociálně-patologické jevy, domácí násilí, adiktologie

4. ročník – Etika, láska, přátelství, manželství, rodičovství, problémy drogové závislosti, krajní životní situace člověka, asertivní komunikace, multikulturní a multietnická společnost

Základy přírodních věd: 1. ročník – Ekologie člověka, životní prostředí a ochrana přírody v ČR, anatomie a fyziologie člověka, zdraví, životní styl, návykové a psychotropní látky

2. ročník – Základy chemie – alkoholy, alkaloidy

Právní nauka: 4. ročník – Právo a právní řád v ČR, trestní právo, trestní zodpovědnost, kriminalita, rodinné právo, občanské právo, Ústava ČR

Tělesná výchova: V rámci zimního lyžařského kurzu a letního sportovního kurzu besedy o první pomoci, denním režimu a životním stylu, v rámci hodin TV sebeobrana pro dívky i chlapce, týmová spolupráce, zásady zdravého pohybu a stravování, důsledné dodržování fair play chování

Český jazyk: V rámci výuky 1., 2. a zejména 3. ročníku dovednosti komunikace

Informatika + PEK: Zásady bezpečného užívání internetu termín: průběžně, dle tematických plánů

odpovídá: vedení školy, ŠMP, jednotliví vyučující

- zajištění dobré informovanosti žáků o zhoubném působení návykových látek apod. pomocí besed a propagačních materiálů (informační brožury, video, DVD, nástěnky)
 - 1. ročník – primární prevence v rámci výuky předmětu Společenské vědy (psychologie) a Základy přírodních věd, realizace projektu Tandem (10 hodin přímých vstupů do třídy).

termín : průběžně odp. vyučující, ŠMP

- 3. ročník – seznámení s problematikou násilí ve vztazích

termín : květen odp.: ŠMP

- průběžné zveřejňování speciálních materiálů z časopisu Prevence, jež jsou koncipovány k tomuto účelu, kontakty na Linku bezpečí a další užitečné informace.
termín: průběžně odp.: ŠMP
 - zajišťování besed a jiných programů s aktuálními tématy z oblasti prevence
termín: průběžně odp.: ŠMP
 - zvýšení nabídky možností smysluplného využívání volného času, účast žáků na různých akcích
termín: průběžně odp.: vedení školy, ŠMP
 - pravidelná práce s třídními kolektivy zaměřená na kohezi třídních kolektivů pomocí nenásilných, netradičních přístupů, vánoční besídky, třídnické hodiny
termín: průběžně odp.: třídní učitelé, ŠMP
 - poučení žáků a jejich rodičů o bezpečném užívání internetu
termín: září odp.: vyučující I, PEK. ŠMP
 - návštěva interaktivní přednášky s tematikou prokrastinace
termín: únor odp. ŠMP
 - beseda s Josefem Klímou na téma Zločin kolem nás
termín: duben odp. ŠMP
 - Listopadová akademie – bude realizována dle zájmu žáků
termín: listopad odp. ŠMP a další vučující
 - školní metodik prevence bude poskytovat učitelům a ostatním pracovníkům školy odborné informace z oblasti prevence
termín: průběžně odp.: ŠMP
 - vzdělávání ŠMP a ostatních pedagogických pracovníků: ŠMP- plánovaná setkání u Obvodního metodika prevence, vzdělávací programy: Škola bezpečného internet pro pedagogy, Bezpečné klima třídy, Náboženství v současné české společnosti
 - ostatní pedagogičtí pracovníci – třídní učitelky – Vedení třídnických hodin jako základ primární prevence na školách, ředitelka školy – Škola bezpečného internet pro pedagogy, vybraní pedagogičtí pracovníci – práce s žáky s poruchou autistického spektra

- noví zaměstnanci školy budou seznámeni s Krizovým plánem školy a Programem proti šikanování, všichni zaměstnanci budou proškoleni k prevenci proti šikanování
 - všichni pedagogičtí pracovníci budou seznámeni s Výroční zprávou metodika prevence za uplynulý školní rok a seznámeni s aktuálním Minimálním preventivním programem
 - třídní učitelé budou sledovat údaje o neomluvených hodinách, informovat rodiče o neomluvené nepřítomnosti žáka ve škole (prevence záškoláctví) a okamžitě je řešit ve spolupráci s rodiči nezletilých žáků.

termín: tryale

odp.: třídní učitelé

- sledování výskytu asociálního jednání, šikany, vandalství, výskytu drog na škole, zvýšení pozornosti při dohledech o přestávkách, hodinách TV a při mimoškolních akcích. Systém nahlášení závadných jevů

- ŠMP
 - třídní učitel
 - rodiče

termín: trvale odp. : všichni pracovníci školy

3.8.2. Spolupráce s rodiči

- při organizování třídních schůzek požádat rodiče o spolupráci v oblasti prevence rizikového chování a seznámit je s možností využití specializovaných institucí – pedagogicko-psychologické poradny, specializovaných center atp., předat rodičům různé tiskoviny

termín: průběžně

odp.: ŠMP, třídní učitelé

3.8.3. Kontakty s metodickými a poradenskými zařízeními

17. 9. 2015

Mgr. Veronika Trégnerová metodička prevence rizikového chování

PhDr. Alice Krýžová, Ph.D.
ředitelka školy

Přílohy:

1. Seznam literatury, DVD, VHS

DVD:

Odpadky do lesa nepatří
Kyberšikana
Šikana, rasismus a xenofobie ve škole
Kultura života (otázky bioetiky)
Pravda o drogách
Neonacismus a extremismus
To si dovolit nesmíš
Film v boji proti HIV/AIDS

VHS:

Řekni drogám ne!
Svoboda volby

Literatura:

Semiginovský, B.: Bariéry proti sociálně patologickým jevům u žáků základních škol, Edice Prevence, 2005

Broeder, J.: Jak získávat účastníky do svépomocné skupiny, VIDA, 2001

Martínek Z.: Agrese a agresivita u dětí a mládeže, NIDV Praha 2008

Jarolímek M.: O lidech, kteří onemocněli schizofrenií, Občanské sdružení BAOBAB, 2006

Broeder, J.: Příručka pro zakládání svépomocných skupin, VIDA, 2001

Broeder, J.: Svépomoc a poskytovatel péče: protipóly nebo partneři?, VIDA, 2001

Šťastný B.: Kouření a alkohol, nakladatelství Medea Kultur

Angus, S.: Sex, aids, vztahy, nakladatelství Josef Tůma, 2007

Uzel, R.: Sexuální výchova, nakladatelství Medea Kultur

Polanecký, V.: My, drogy a Evropa, nakladatelství Medea Kultur

Polanecký, V.: Sexuálně přenosné nemoci a jejich zdravotní rizika, nakladatelství Medea Kultur

Popov, P.: Drogyn – mýty a realita, nakladatelství Medea Kultur

Always in action – stále v pohybu

Blažek, R.: Bez obav

Zpravodaj - pedagogicko-psychologické poradenství č. 48, vydal IPPP

Thorová, K.: Poruchy autistického spektra, vydalo APLA Praha, 2008

Steiner, R.: Výchova dítěte z hlediska duchovní vědy, vydala Asociace waldorfských škol ČR, 2007

Bukovská, L.: Asertivní komunikace, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Procházková, V., Vysuček P.: Jak komunikovat s neslyšícím klientem?, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Marádová, E.: Poruchy příjmu potravy, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Buřvalová, D., Reitmayerová, E.: Tělesně postižený, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Uzel, R.: Sexuální výchova, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Lovasová, L.: Rodinné vztahy, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Zelená, M., Klégrová, A.: Podpora rodiny, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Hanuš, P., Hellebrandová, K.: Krizová intervence, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Marádová, E.: Ochrana dětí v každodenní práci školy, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Hanušová, J.: Sexuální zneužívání, Vzdělávací institut ochrany dětí 2006

Marádová, E.: Prevence závislostí, Vzdělávací institut ochrany dětí 2006

Fait, T., Pouzová, Z.: Jak učit o antikoncepcii, Labestra Praha 2010

Vaníčková, E.: Duševní zdraví dětí, Praha 2001

Vaníčková, E.: Sociální toxiny, Praha 2003

Výroční zpráva Vzdělávacího institutu ochrany dětí za rok 2005, 2006

Závěrečná zpráva k projektu „Vzdělávání v ochraně dětí“, 2007

Závěrečná zpráva k projektu „Aby děti věděly...“, 2007

Hanušová, J.: Vytvoření programu celoživotního interdisciplinárního učení v ochraně dětí, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Interkulturní vzdělávání a Globální rozvojové vzdělávání
Jeden svět na školách, 2008

Metodická příručka – Pomáháme dětem vkročit do života, 2006

Občanská komise za lidská práva, 2004

Carnegie, D.: jak získávati přátele a působiti na lidi, nakladatelství Talpress
Matějček, Z.: Lehká dětská encefalopatie (pokyny vychovatelům), Praha 1980

Menšiny mezi námi, 2008

Bednářová, Z., Macková, K., Wünschová, P., Bláhová, K.: Domácí násilí – Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám, Acorus, Praha 2009

Hanušová, J.: Sexuální zneužívání, Praha 2005

Havlín, M.: Vybrané zajímavosti z oblasti reprodukčního zdraví, Brno 2011

Cangelosi, S. J.: Strategie řízení třídy – Jak získat a udržet spolupráci žáků při výuce, Portál, Praha 2009

Riedel, I.: Obrazy v terapii, umění a náboženství, Portál, Praha 2002

Beattie, M.: Přestaňte být závislí – Jak přestat ovládat druhé, mít se rád a pečovat o sebe, Pragma, Praha 1999

Sladká-Ševčíková, J.: Z deníku bulimičky, Porál, Praha 2003

Hry pro volný čas

Nichols, P. M.: Jak se přestat hádat s dětmi, Návrat domů, Praha 2005

Nešpor, K.: Vaše děti a návykové látky, Portál, Praha 2001

Pondělíček, I.: Stárnutí: osobnost a sexualita, Avicentrum, Praha 1987

Centry, D. W.: O lásce a hněvu – Jak se bránit násilí ze strany blízkého člověka, Ikar, 2007

Schneiderová, S.: Na co se ptají rodiče, Pragma, Praha 1996

Nešpor, K.: Jak překonat problém s hazardní hrou, Praha 1996

Drogy – otázky a odpovědi, Portál, Praha 2007

Lawson, W.: Život za sklem, Portál, Praha 2008

Smetáčková, I., Braun, R.: Homofobie v žákovských kolektivech, Praha 2009

Právní rádce – Příručka pro všechny, kteří se potkávají s duševní nemocí, Praha 2005

Göhlert, Ch., Hühn, F.: Od návyku k závislosti, Ikar, Praha 2001

Hronová, M.: Násilí ve vztazích teenagerů, nakladatelství ROSA, 2006

Smetáčková, I.: Příručka pro generově citlivé výchovné poradenství, 2007

Smětáčková, I., Vlková, K.: Gender ve škole – Příručka pro vyučující předmětů občanská výchova, občanská náuka a základy společenských věd na základních a středních školách, Otevřená společnost, 2005

Smetáčková, I.: Gender ve škole – Příručka pro budoucí i současné učitelky a učitele, Otevřená společnost, 2005

Praško, J., Bareš, M., Horáček, J., Mohr, P., Motlová, L., Seifertová, D., Španiel, F.: Léčíme se s psychózou – Co byste měli vědět o schizofrenii a jiných psychózách, Medical Tribune, 2005

Vališová, A.: Komunikace a vzájemné porozumění – hry pro dospívající, Grada, 2005

Hermochová, S.: Hry pro dospělé, Grada, 2004

Šimanovský, Z., Šimanovská, B.: Hry pro rozvoj zdravé osobnosti, Portál, Praha 2005

Zelinová, M.: Hry pro rozvoj emocí a komunikace, Portál, Praha 2007

Mahdalíčková, J.: Víme všechno o drogách? Wolters Kluwer, Praha 2014

Časopis Prevence

2. Důležité kontakty, adresář organizací

Policie ČR tísňová linka – 158

Hasiči – 150

Záchranná služba – 155

Tísňové volání – 112

Linka bezpečí (nonstop, zdarma) – 800 155 555

Krizové centrum linky bezpečí – 266 727 953, 266 727 955

Rodičovská linka bezpečí – 283 852 222

Dětské krizové centrum, Sdružení proti násilí na dětech

tel.: 241 480 511, nonstop linka důvěry: 241 484 149

PPP pro Prahu 3 a 9 – Lucemburská 40, Praha 3

Tel.: 222 717 193, 222 714 077

www.ppp3a9.cz

Mgr. Petra Horynová – psycholog.p3@seznam.cz

Psychosociální centrum Acorus – pomoc obětem domácího násilí – nonstop telefonní linka: 283 892 772. www.acorus.cz

O. s. ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy – Podolská 242/25, Praha 4, www.rosa-os.cz, www.stop.nasili.cz

Poradenská linka pro pedagogy – tel.: 841 220 220

Občanské sdružení Anabell – sociální poradenství pro nemocné anorexií a bulimií – www.anabell.cz , kontaktní centrum Drtinova 1a, Praha 5, Smíchov

Česká společnost AIDS pomoc, o.s. – nonstop linka 800 800 980. www.aids-pomoc.cz

Toxikologické informační středisko – 224 919 293, 224 915 402, tis@vfn.cz

O. s. Prevcentrum – Meziškolská 2, Praha 6

Tel.: 233 355 459, 242 498 335, www.prevcentru.cz/cz/web

PN Bohnice – Detox a léčba – 284 016 111

www.bohnice.cz

Centrum krizové intervence – 284 016 666

Apolinář – detox – 224 968 204

Drop-In, Nadace pro prevenci a léčbu drogově závislých a AIDS
Karolíny Světlé 18, Praha 1, tel.: 222 221 124
Nonstop poradenská linka – 222 221 431
www.dropin.cz/poradna.shtml

O. s. Sananim – Ovčí hájek 2549/64 A, Praha 13, Nové Butovice - 284 822 872
poradenská linka 283 872 186, www.sananim.cz,

Protikuřácká poradna při 1. LF UK, Studničkova 7, Praha 2
Tel.: 224 919 322 (út: 14 – 16)

Linka pro odvykání kouření: 844 600 500 (každý všední den od 14 do 18)
www.prestantekourit.cz

RIAPS (rychlá psychiatrická služba) – 222 586 768, 222 582 151,
222 580 697, nonstop linka: 222 580 697

Středisko preventivních a psychoterapeutických služeb, Břehová 3, Praha 1
Tel.: 222 324 027

Středisko pro děti, mládež a rodinnou terapii – Apolinářská 4, Praha 2
Tel: 224 968 238

STŘEP (Středisko pomoci dětem a rodinám) – Řehořova 10, Praha 3

FN Motol – Centrum pro infekční oddělení – 224 436 929, 224 436 928

Triangl – Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy – 604 252 887

Online poradny: www.drogovaporadna.cz, www.iporadna.cz,

Alkoholic Anonymous - Na Poříčí 12, Praha 1, tel.: 224 818 247,
724 162 239, 603 939 486

www.stopkybersikane.cz
www.profem.cz/poradna-kybersikana.aspx